

Új gazdasági kihívások

Az USA-ban a magas szintű technológiai részvények árfolyamának alakulása azt tükrözi, hogy a nagy gazdasági fellendülés a vége felé közeledik, jóllehet a szakértők a közelmúltban nagy várakozásokkal tekintettek a jövőre. Az új gazdaság („new economy”) fogalma itt jelentős értékvesztéssel esett át az egymást követő vállalati csődök és pénzügyi botrányok miatt. Nyugat-Európában s így pl. Németországban a helyzet más, ott a fellendülésnek még nagy tartalékai vannak, jóllehet ezek kiaknázása egyelőre még várat magára.

*Tárgyszavak: „új gazdaság”; USA gazdasága;
Németország gazdasága.*

A FOGALOM EREDETE • Az „új gazdaság” fogalma többféle megközelítésben került be a köztudatba. Az egyik szakmai megközelítés az USA-ban, főként a 90-es évek második felében végbement makrogazdasági folyamatokra utal e fogalommal, megkülönböztetve e folyamatokat az ezt megelőző időszak folyamataitól, amelyeket a szakértők régi „gazdaság” („old economy”) néven említenek. A két időszak közötti határvonalat az információs és kommunikációs technológiák széles körű elterjedése teremti meg.

A másik irányú megközelítés azon alapul, hogy a feldolgozóipar és a szolgáltatóipar egyes területei még jobban összefonódtak egymással, mint korábban, ami a szolgáltatóipar elemzésének újfajta lehetőségeit teremti meg.

NEMZETGAZDASÁGI MEGLEPETÉSEK AZ USA-BAN • A 90-es években az USA-ban olyan kivételesen hosszú expanziós időszak következett be, amelyre korábban szinte alig volt példa. Ezzel egyidejűleg az is jellemző volt, hogy nagymértékben csökkent az infláció üteme és a munkanélküliség, ami ellentmond azoknak a korábbi tapasztalatoknak, amelyekkel a 70-es években lehetett számot vetni.

A gazdasági növekedés gyorsulásával a 90-es években együtt járt a munkatermelékenység növekedése is. Ezen belül is különösen kiemelkedő növekedés volt érzékelhető az információs és kommunikációs ágazatban. Hasonlóan gyors volt a növekedés a szolgáltatások területén is. A fejlett technológiát képviselő ágazatokban a termelékenység növekedésén túl érzékelhető volt a tőzsdei részvényárfolyamok emelkedése is.

Fontos jellemzője volt az USA-ban a gazdasági gyorsulásnak, valamint a termelékenység növekedésének, hogy jelentős mértékben megnőtt az emberi tudásra épülő („knowledge-based”) tényezők, pl. a tapasztalatok, a szakmai ismeretek, a know-how szerepe.

A kiemelkedő gazdasági növekedés összetevőit kutatva a gazdasági szakértők az okot abban látják, hogy az információs és kommunikációs technológia biztosította növekedés szerencsésen találkozott a makrogazdasági környezet adottságaival, ami nem következett be ebben az időszakban a nyugat-európai országokban. A fogyasztási cikkek iránti kereslet ugrásszerű növekedése élénkítette a beruházás kedvet. Az információs és kommunikációs technológiában érzékelhető áresés tovább erősítette a növekedést ezen a területen.

Az információtechnológiai piacra jellemző gyors növekedés lehetősége a fejlett országokban még nem fejeződött be, különösen nem az európai országokban, ahol viszonylag nagy az elmaradás. S noha az USA-ban egyes területekre már a beruházásfelesleg a jellemző, összességében még mindig vannak itt is kiaknázatlan lehetőségek.

Az „új gazdaság” jellemző vonásai közé tartozik az USA-ban a különböző újszerű bérezési formák elterjedése, így pl. a vállalati eredményben való részesedés lehetősége. Ez a forma szakít azoknak a hagyományos munkavállalói szerződéseknek a gyakorlatával, amelyek alapján a dolgozók rögzített jövedelmet kapnak.

NÉMETORSZÁGI KILÁTÁSOK • Az USA-beli gazdasági növekedés ütemének csökkenését tompítja, hogy egyre inkább azok az ágazatok is alkalmazták a fejlődés egyik fő motorját jelentő információs technológiát, amelyekben azt eddig nem alkalmazták. Európában – ellentétben az USA-val – nem következett be rohamos fejlődés a 90-es évek második felében, bár a legújabb statisztikák azt mutatják, hogy a 2001. évben a bruttó hazai termékhez viszonyított európai információtechnikai kiadások közelítenek az USA-beli arányokhoz. A jelentős mértékű gazdasági fellendülés azonban az európai országokban még várat magára.

A további fejlődés egyik alapvető feltétele a beruházási kedv fokozása, amihez optimista várakozásokra és kedvező finanszírozási modellekre van szükség. Más szóval a beruházóknak jó ötleteik legyenek, még inkább, mint biztos garanciáik.

(Dr. Góber Lajos)

Kalmbach, P.: „New Economy” – war da was? = Wirtschaftsdienst, 83. k. 1. sz. 2003. p. 38–44.

Morrisson, Ch.: Inégalité, pauvreté et mondialisation. = Problèmes Économiques, 2811. sz. 2003. máj. 28. p. 21–27.